

az összes zsidó fölötti „hatalommal” felruházott szerv – vezetőjévé lépett elő:

A Gestapo jóakaratot színlelő, képmutató és álnok bemutatkozása nem tévesztett meg engem, de azt hiszem, mást sem, mert *tudtam viselt dolgaikat Közép-Európa valamennyi megszállt államában*, és tudtam, hogy működésük gyilkosságok és rablások hosszú-hosszú sorozata. Nálunk is már az első napokban megkezdődött a tömeges összefogdosás, leginkább pályaudvarokon, ahol a gyanútlan utasokat szedték össze, azon a címen, hogy szökní akarnak. Ez már szöges ellentétben állt színlelt kijelentéseikkel. Hallottam eleget a Gestapo hírhedt zsidóosztályának módszereiről, tudtam, hogy mindig elkerülték a feltűnést, nem szerettek ijedséget, félelmet kelteni, csöndben, higgadtan és a legnagyobb titokban dolgoztak, hogy a mit sem sejtő, gyanútlan áldozatok még akkor se tudják, mi vár rájuk, ha már vagonokban indították őket útnak a halál felé. *Ismertem szokásaikat, tetteiket, rettenetes híriket, mégis elvállaltam a Tanács elnökségét, és a többiek is ebben a tudatban elvállalták a tanácstagságot.*⁵⁵

Fábián Béla volt országgyűlési képviselő és a Zsidó Hadviseltek Bizottságának háború alatti elnöke (lásd a 10. fejezetet) szintén tisztában volt vele, miféle kampányt folytatnak a nácik a zsidók ellen a szomszédos országokban. Kitűnő kapcsolatai voltak nemcsak a kicsi és viszonylag tehetetlen magyar ellenállással, hanem a honvédelmi minisztérium néhány magas rangú tisztségviselőjével is. Az utóbbiak közé tartozott Nagy Vilmos és Hennyey Gusztáv altábornagy, a HM Munkaügyi Főcsoport főnöke, Honvédelmi Munkaszervezet vezetője. A háború után Fábián így nyilatkozott:

Sokan hallottunk Auschwitzról és a zsidók Lengyelországból, Csehszlovákiából és Szlovákiából történő deportálásáról, ahol barátaink éltek. Együtt jártunk egyetemre, együtt katonáskodtunk, és most mélyen átéreztük tragikus helyzetüket. Féltünk, hogy ugyanez történik majd velünk is.⁵⁶

Kasztner a háború után Sternhez hasonlóan elismerte, tudott róla, mit műveltek a németek Európa náci megszállás alá került részeiben, ha nem osztotta is Fábián balsejtelmeit a magyar zsidókat is utolérő katasztrófáról. Mint cionista, Kasztner talán Sternnél is kedvezőbb helyzetben volt ahhoz, hogy tájékozódjék a zsidóellenes intézkedésekről Európában, mert különféle illegális csatornákon állandó kapcsolatban állt külföldi zsidó szervezetek képviselőivel (lásd a 3. fejezetet).

Nem sokkal a felszabadulás után Kasztner részletes beszámolót tett közzé a budapesti Mentőbizottság háború alatti tevékenységéről.⁵⁷ Ebben mind közvetlenül, mind közvetve bizonyítékokat szolgáltat arra, hogy ő és kollégái a Mentőbizottságban tökéletesen tisztában voltak azzal, milyen drákói intézkedéseket foganatosítottak a zsidókkal szemben a nácik Európa általuk megszállt részeiben. Lényegében hallgat róla, miért nem